

- tur spes venie; de fide signorum, spes gratia; de fide promissorum, spes glorie Serm. 1, *parvulus*, serm. a medio.
- S. BONAV. 23. Spes a tribulatione liberat et confortat, mentem elevat et al salvat. *Ibid.* 5, *Compend Theolog. verit.*
24. Lubrica spes est, que inter fomenta peccati salvari se sperat. *De singularit. Clericor.*, cap. 2.
- SLOSS. ORD. 25. Impiorum Spes est rerum non subsistentium, ideo cito evanescit. Super illud *Job viii: Spes hypocrite peribit.*
26. Docilit, qui spe bona frustratur. Super illud *Psalm. v: Decidunt a cogitationibus*, etc.
27. Quasi in aquis defluentibus fundamentum ponere est, in rebus labentibus spei fiduciam vellem solidare. *Lib. 22, Moral.*, cap. 2.
28. Spes in aternitatem animum erigit, et idcirco nulla mala, que exterius tolerat, sentit. *Ibid.*, lib. 6, cap. 13.
29. Tanto spes in Deum solidior surgit, quanto pro illo quisque graviora pertulerit. *Ibid.*, lib. 10, cap. 12.
30. Tanto animus a laboris afflictione se subtrahit, quanto per spem ad summa sustollit. *Ibid.*, lib. 6, cap. 7.
31. Ille bene novit in exterioribus miseris subsistere, qui seipem de interna spe gaudere. *Ibid.*, lib. 13, cap. 3, num. 3.
32. Sancti viri sic de spe certi sunt, ut tamen semper sint de tentatione suspecti. *Ibid.*, lib. 20, cap. 5.
33. Solet mestum animum spes vel falsa fovere: sed ut ponam suam reprobi gravius sentiant, spem de venia amittunt. *Ibid.*, lib. 3, cap. 8, super illud *Job vii: Memento quia ventus est.*
34. Quo plus caro premitur, eo de celesti spe animus securius letatur. *Ibid.*, lib. 31, cap. 17, super illud *Job xxxix: Terram ungula fodit*, num. 28.
35. Secca spes est huius seculi, quia omnia que hic amantur cum festinatione marcescunt. Homil. 14, super *Ezech.* super illud, *Cant. viii: Que habitas in hortis*, etc.
36. Cum spem suam quis in Deo posuerit, ad exorandum Deum confidentior erit. In *septem Psalm. Panit.* super *Psalm. vii*, vers. 9.
37. Spes per desideria atque suspiria, introducit ad quietis gaudia. Homil. 17, super *Ezech.* in illud: *Ei ante faciem porte.*
- S. ELERSON. 38. Pericula maris spes lucri delectat. Super *Maro.*, cap. 1, can. 6, num. 9, super illud: *Panitentini*, etc.
39. Spes futurorum, omnem confusionem expellit: unde probatur non habere spem, qui præ-
- ceptis confunditur Christi. Super *Epist. ad Tit.*, cap. 5, in illud: *Spes autem non confundit.*
40. Inter adversa sperare, magnum est solatium oppressorum. Super *Psalm. xxxvii*, vers. 15.
41. Semper futurorum honorum spes præsentia incommoda levius ferre facit. Homil. 17, super *Gen.*
42. Spes plena hominis, plenum est gaudium cordis ipsius. Homil. 53, super *Matth. oper. imperf.*
43. Spes est futura pollicitationis religiosus assensus, promissa glorie devota intentio, sanctorum destinata sublimitas, honorum expectatio futurorum, cognitio fidei, credulitas propinquitatis, destinatum præmiorum tempus, futura expectatio meritum. Serm. de *Fide, spe, et charitate.*
- S. JOAN. C. 44. Spes est incertarum divitiarum opulencia; spes est indubitatus ante thesaurum thesaurus. *Prosee.*
45. Hæc laborum requies, hæc charitatis janua, hæc desperationis jugulatio, hæc absentium imago est. *Gradu 30.*
46. Spe subnixus, acedia jugulator est. *Ibid.*
47. Tanto spes in Deo solidior surgit, quanto pro illo quisque graviora pertulerit. In cap. 4, *Regul. S. Bened.* verbo *Iustus.*
48. Spes in Deum, firma turris est. *Lib. 2, epist. 17, ad Pampropiam.*
49. Ille bene novit in exterioribus miseris sustinere qui seipem de spe interna semper gaudere. *De ligno vite*, tract. 8, de *Spe*, cap. 2.
50. Futurorum spes laborantibus, et sub pressuris presentis vite desudantibus, requiem parit. *Ibid.*
51. In agone positus, dolorem mitigat spes coronæ. *Ibid.*
52. Spes est quasi columna, que totum spirituale edificium sustentat; qua deficiente edificium corruat, et in barathrum desperationis condit. *Ibid.*
63. Spes anchora est anima eam servans, ne procellis tentationum irrumperat. *Ibid.*
54. Gemma speciosissima et gratissima spes est, que ad modum gemma perlucida est, et pervia in suo interiori. *Ibid.*
55. Spes elisos erigit, et vires reparat. *Ibid.*
56. Ubi virtutes exercentur, ibi spei abundant gaudia. *De casto conubio*, cap. 14.
57. Illa certa spes est, que bonis operibus committatur: que autem sola existit, presumptio nominanda est. *Ibid.*
58. Futurorum spes laborantibus requiem parit, sicut et in agone positus dolorem vulnerum

ORIGENS.

- mitigat spes coronæ. Homil. 6, in cap. 15, *Genes.*, super illud: *In requie sancta.*
- PETRO. CELL. 59. Spes que differtur, affligit animam. *Lib. 1, epist. 28, ad Joan. episc. S. Macletii.*
- S. PETERUS DAMIANUS. 60. Contemenda sunt vobis cuncta, que cernitis; si ad ea vultis pertingere, que speratis. Serm. 5, de *S. Severo.*
- PELLO. IUD. 61. Spes est animarum alimentum. *Lib. De eo quod deterius*, etc.
62. Recte homini quid magis potest esse proprium, quam spes? qui enim desperat non est homo. *Ibid.*
63. Futuri expectatio timorem gignit, presentis usus molestiam. *Ibid.*
64. Spes proprium ornamentum humane anime est. *Lib. de Abraham.*
65. Sanctus et laudabilis est, qui bene sperat, sicut e diverso profanus et vituperabilis, qui non sperat. *Ibid.*
- SALVIANUS. 66. Omnia in rebus humanas, spe futurorum agunt: vita quoque ipsa hæc temporaria non nisi spe altius ac sustinetur, solus Deus est de quo desperatur. *Lib. 2, ad Ecclesiam catholicam.*
- S. SYNECUS EPISCOPUS. 67. Spe hominum genus altit. *De insomniis.*
68. Spes alitrix maxime mortalium versatiliem animum gubernat. *Ibid.*
- S. THEODOR. 69. Qui divina spe munus est, firmus inconcususque manebit. Super *Psalm. cxxiv*, vers. 1.
- THEOPHYLACTUS. 70. Spes fortiorem efficit animam, et ad pericula confidentiorem. Super *Epist. ad Rom.*, cap. 12, in illud: *Spe gaudentes.*
- SENTENTIE PAGANORUM.
- AMISTOTEL. 71. Senectus parum sperare potest, juvenis spe plena est. *Sect. 30, quæst. 1, Problem.*
- CICERO. 72. Spes sola hominem in miseris consolari solet. *Orat. 4, pro Catilina.*
- PLATO. 73. Magnam est præmium, spes futura felicitatis. In *Dialogo Phædonis.*
- Vide etiam tit. *Acquirere*, sent. 42; *Damnatio*, sent. 20; *Deus*, sent. 36, 37; *Dilatio*, sent. 78; *Hypocritis*, sent. 48, 49; *Innocentia*, sent. 22; *Malum*, sent. 26; *Medicina*, sent. 84; *Meritum*, sent. 45, 56; *Misericordia Dei*, sent. 50; *Peregrinatio*, sent. 13; *Præsumptio*, sent. 54; *Penitentia*, sent. 209; *Remuneratio*, sent. 24; *Retrogredi*, sent. 12; *Salus animæ*, sent. 44.
- SENTENTIE PAGANORUM.
- S. ANASTAS. MAGNUS. Etymologia. Dicitur spiritus *æthereus* quasi *æther* neps, omnis natus: eo quod natus instar, celeriter quocumque volet feratur et moveatur. *Lib. Vie ducis*, cap. 2, de *Spiritu.*
- DEFINITIO. Spiritus est quedam vis animæ mente interior, ubi corporaliū rerum similitudines exprimuntur. *Lib. 2, de Anima*, cap. 5.
- LEODVICUS BLOSSIUS. Spiritus est, qui in unoquoque homine toti corpori præest, cuius arbitrio et instinctu corpus ipsum movetur. *Lib. 1, Collyrii hereticor.*, cap. 1.
- S. THOMAS AQUINAS. Spiritus est flatus et ventus quidem in rebus corporeis per impulsione[m] et motionem respirationis factus. *Part. 1, Summa*, quæst. 36, art. 1.
- HUGO A. S. VICTOR. Differentia. Anima et spiritus idem sunt in homine, quamvis aliud anima nolet, et aliud spiritus: spiritus namque ad substantiam dicitur, et anima ad vivificationem; eadem est essentia, sed proprietates diversa. *Lib. 2, de Anima*, cap. 4.
- S. ISIDORUS HISPAL. Inter animam, animam, spiritum et mentem hoc interest: quod anima est qua vivimus, animus quo regimur, spiritus quo speramus, mens qua cogitamus. *Lib. 1, de Differentiis*, different. 177.
- SENTENTIE PATRUM.
- S. AMBROS. 1. Nesciat in iis, nisi in mortuis corporis voluptatibus solus spiritus resultare. In *Ehort. ad Virginas.*
2. Qui secundum corporis appetentiam vivit, caro est: qui secundum præcepta Dei, spiritus est. Super *Psalm. xviii*, serm. 4, vers. 1.
- S. AUGUST. 3. Omnia corpora reguntur per spiritum vitæ, et spiritus vitæ irrationalis per spiritum vitæ rationalem, et spiritus vitæ rationalis deservit atque peccator, per spiritum vitæ rationalem pitum et justum, et ille per ipsum Deum. *Lib. 3, de Trinit.*, cap. 4.
4. Omnium iustorum spiritus, etiam adhuc in carne viventium, in quantum divina sapiunt, non sunt in hoc mundo. *Ibid.*, lib. 4, cap. 20.
5. Spiritus hominis, est ipsa anima pro spirituali natura, vel pro eo quod spiritus in corpore appellatus est spiritus. *De Spiritu et Anima*, cap. 9.
6. Est anime quasi maritus quodammodo spiritus hominis, qui animalem affectionem tanquam conjugem regit. *De lxxxiii quæst.* 65.
7. Ejice spiritum diaboli et spiritum mundi, ut accipias spiritum Dei: spiritus diaboli operatur gaudium iniquitatis, et spiritus mundi gaudium vanitatis. In *Manuali*, cap. 27.
8. Nemo scit hominum, que sunt hominis, nisi spiritus hominis. *Lib. 10, Conf.*, cap. 5.
9. Ipse spiritus hominis cum aliquando errat, et aliquando prudenter sapit, mutabilem se esse clamat. *Lib. 2, de Contra Manich.*, cap. 8.
10. Est anime natura perfecta, cum spiritus suo subditur. *De fide et Symb.*, cap. 10.
11. Nullo modo spiritu præstantis est corpus imo perspicuo modo spiritus corpore. *Lib. 12, de Gen. ad lit.*, cap. 16.
12. Ut spiritu nostro opera carnis mortificemus, spiritu Dei agimur. *De Continent.*, cap. 5.

13. Qui non ducuntur spiritu, sequitur ut carnis ducantur. In *Expos. epist. ad Galat.*, cap. 5.
14. Quemadmodum spiritus sensibilia dijudicat, ita spiritalia spiritus. *Amat.* in *Job*, cap. 42.
15. Tanto minus anima subditur caro, quanto magis adversus spiritum concupiscit. Lib. 19, de *Civit. Dei*, cap. 4.
16. Deus in mundo instituit spiritus, quibus intelligentiam dedit, et suae contemplationis habiles capacesque sui praestitit. *Ibid.*, lib. 22, cap. 1.
17. In beatitudine ubi volent spiritus, ibi protinus erit corpus; nec volent aliquid spiritus quod nec spiritum possit decere, nec corpus. *Ibid.*, cap. 30.
18. Melior est quilibet spiritus etiam corruptus, quam corpus quodlibet incorruptum. De *Natura boni*, cap. 5.
19. Malum inest in carne contra spiritum concupiscens, etiam non sit in spiritu non consentiente, et contra etiam concupiscens. Lib. 3, contra *Julian.*, cap. 14.
20. Ubi caro imperat et spiritus servit, perversa domus est: rectus ergo homo ubi spiritus imperat, caro servit. Tract. 2, super *Joan.*
21. Corpus meum vivit de spiritu meo, et tamen de tuo. *Ibid.*, tract. 26.
22. Accedat spiritus ad carnem, quomodo accedit, charitas ad scientiam, et prodest plurimum. *Ibid.*, tract. 27.
23. Bellum optimum agitur, cum spiritus carni adversatur. In suis *Proverb.*, verbo *Belham.*
24. Semper in robusto et vegelo corpore, animus mollior atque tepidior jacet: et rursus in corpore debili et infirmo fortior viget promptiorque spiritus. Epist. 253.
25. Nihil prodest spiritus timoris, ubi non est spiritus charitatis. Epist. 258, ad *Eugen. Pap.*
26. Spiritus nonnisi quod virile est et spirituale meditat. De *Vita solit.*
27. Spiritus hominis in appetitu boni, subtilis et efficacis natura conditus, et in arte creatricis sapientiae omni corpore melior est, omni etiam luce corporea lucidior ac dignior. *Ibid.*
28. Quid, o homo, dormit in te spiritus Dei, et vigilat in te spiritus mundi? Serm. de *Miseria humana.*
29. Non est praesentior noster spiritus ubi anima, quam ubi amat. De *septem Itinerib. aeternit.*, tit. 4, dist. 4; Et S. Bernard. de *Præcepto et dispensat.*
30. Sine spiritu, corpus est terra et cinis. Lib. 3, *Stromat.*
31. Non est caro dietatrix peccati, nec inventrix malitiae, nec cogitatrix format, nec disposit agenda; sed officina et spiritus, qui in ea, et per

V. BEDA.

S. BERNARD.

S. DONAV.

S. BERNARD.

CLEMENS

ALEX.

S. CYPRIAN.

- eam quocunque affectaverit sequitur et consummat. De *Cardinal. oper. Christi*, cap. 4.
32. In terrenis caro quiescit, sed spiritus deficit. Super *Job*, cap. 44.
33. Moderati viri carnem regunt, et spiritum subdunt. Super *Psaln.* cxxxvii.
34. Spiritus hominis, spiritus elationis est. Lib. 7, *Moral.*, cap. 3, num. 3.
35. Si pie spiritus sub Deo premitur, caro illicite super spiritum non levatur. Lib. 26, *Moral.*, cap. 13, num. 42.
36. Habet spiritus commissum sibi dominum carnis, si tamen sub Deo recognoscit jura legitime servitutis. *Ibid.*
37. Si spiritus auctorom carni superbiendo contemnit, jure a subjecta carne praelium suscipit. *Ibid.*
38. Quanto in nobis quotidie de Dei spiritu virtus crescit, tanto noster spiritus deficit. *Ibid.*, lib. 22, cap. 14.
39. Tanto rarius ac difficilior caro se contra spiritum erigit, quanto sibi eam praesidens spiritus per extenuationem subdit. *Prose.*
40. Spiritus per attenuationem sic carnem domat, ut tarde superbiat, et cito conquescat. Lib. 5, in *I Reg.*, cap. 1.
41. Nequaquam receptaculum spiritus Dei quicumque efficitur, nisi spiritu suo primitus evacuetur. In *septem Psalm. Penit.* super *Psaln.* vii, vers. 7.
42. Ille in cujus spiritu dolus non est, beatus est: ille vero in cujus spiritu dolus est, infelix est. *Ibid.*, super *Psaln.* ii, vers. 3.
43. Sicut carne quiescente spiritus deficit, ita ea laborante convalescit. *Ibid.*, super *Psaln.* iii, vers. 16.
44. Sicut carnem dura convulserunt, ita spiritum mollia necant. *Ibid.*
45. Spiritus ea quae carni contraria sunt, et quae illam debilitare queant, expetit. Lib. 3, super *epist. ad Galat.*, cap. 5, in illud: *Caro concupiscit adversus spiritum.*
46. In rebus conditis nihil excellentius est spiritu. Lib. 3, de *Vanit. mundi.*
47. Spiritus hominis domus Dei est, quia omne bonum intus in spiritu est, quia secundum voluntatem spiritus est: omne autem malum foris extra spiritum est, quia non est secundum spiritum. Homil. 4, super *Math. oper. imperf.*
48. Omnis principatus animi, spiritus est. Homil. 18, super *I ad Cor.*
49. Caro a spiritu possessa, oblita quidem sui, qualitatem autem spiritus assumens, conformis facta est verbo Dei. Lib. 5, *advers. Haeres.*, cap. *Traductis.*

GLOSS. INT.

S. GREGOR. MAGNUS.

S. HIERON.

HUGO A. S. VICTORIS.

S. JOANNES CHRYSOST.

S. IRENEUS.

- PETRUS BLES.
50. Spiritus ab origine corruptus, corrumpit carnem: caro post originem corrupta, corrumpit spiritum. *Serm.* 44.
- RICHARD. A. S. VICTORIS.
51. Spiritus humanus tunc proculdubio sanctus esse incipit, quando quod pietatis est, diligit: quod impietatis, detestatur et odit. Part. 1, lib. 6, de *Contemplat.*, cap. 10.
52. Sicut spiritus humanus vita est corporum: sic spiritus sanctus vita est spirituum. *Ibid.*
53. Nescit omnino, nescit quid de spiritu angelico, quid de spiritu divino sentire debeat, qui spiritum suum prius non cogitat. Part. 1, lib. 3, de *Contemplat.*, cap. 6.
54. Nil tam varium est ac versatile, quam spiritus. De *Tasomniis.*
55. Caro trahit deorsum, spiritus trahit cursum: caro quaerit mollia et blanda, spiritus suadet dura et aspera. Si sequeris carnem, decipieris: si sequeris spiritum, coronaberis. In *Hospit. pauper.*, cap. 3.
56. Quanto caro plus premitur, tanto spiritus plus elevatur. De *Discipl. claustr.*, cap. 12, sect. 1.
- SENTENTIA PAGANORUM.
- SENeca.
57. Magnanimitas nos natura produxit: et ut quibusdam animalibus ferum dedit, quibusdam subdolum, quibusdam pavidum: ita nobis gloriosum et excelsum spiritum, quaerentem ubi honestissime, non ubi tutissime vivat, simillimum mundo. Epist. 104.
- S. FIDORIUS BISELANS.
58. Spiritus sanctus vocatur, quia Patris et Filii sanctitas est: nam cum sit et Pater Spiritus et Filius Spiritus, et Pater sanctus et Filius sanctus: proprie tamen ipse vocatur Spiritus sanctus, tanquam sanctitas coessentialis et consubstantialis amborum. Lib. 7, *Etymol.*, cap. 3.
- S. CYRILLUS BIRSEPOL.
- Definitio. Spiritus sanctus est maxima potentia, divinum quoddam et investigabile, sanctificans per Christum omnes qui sunt a Deo conscripti. *Catechesi* 16.
- SENTENTIA PATRUM.
- S. AMBROS.
1. Nescit tarda molimina Spiritus sancti gratia. Lib. 2, super *Luc.*, cap. 4, in illud: *Exurgens autem Maria*, etc.
2. Animus sponsus est Spiritus sanctus, dum ipsam sibi unit, castam et foecundam reddit: castam mentis puritate, foecundam boni operis prole. *Dom.* 2, post *Epiph.*
3. Mentem, quam Spiritus sanctus inflamat, nec ignis adversitatis, nec flamma diabolice persecutionis consumere potest. *Serm. Dom.* 6, post *Pascha.*

Tom. IV.

4. Spiritus sancti gratia est spiraculum vite, quam cum Deus spirat in faciem animae, proculdubio animam de morte ad vitam resuscitat. *Ibid.*
5. Sicut ignis urit, purgat, calefacit, illuminat, sic Spiritus sanctus purgat peccata, purgat corda, torporem excutit, ignorantias illuminat. *Serm.* 1 *Pentec.*
6. Spiritus sanctus dividens singulis prout vult, ubi vult, quando vult, quantum vult, quibus vult, gratiam suam inspirat. *Ibid.*
7. Toties Spiritus sanctus loquitur, quoties bona cogitamus. *Serm.* 2 *Pentec.*
8. Gratia Spiritus sancti dat scire, et velle. *Ibid.*
9. Ideo missus est Spiritus sanctus in Apostolos in forma ignis, ut eos calefaceret ad alios incendendos: quia qui non ardet, non incendit. *Serm.* 3, de *Evang.*
10. Dilectio, quae ex Deo est, et Deus est, proprie Spiritus sanctus est. Lib. 15, de *Trinit.*, cap. 18.
11. Quid amabilis et quid suavis et quid sanctus Spiritus sancto? amor Patris et Filii ipse est, per quem omnes sunt sancti, quicumque sunt sancti. De *Spiritu et Anima*, cap. 55.
12. Spiritus sanctus nos facit petere quicquid desideramus accipere, ipse nos facit pulsare ad quem cupimus venire, ipse nos facit pulsare ad quem nitimur pervenire. Super *Psaln.* cxviii, conc. 14.
13. Sanctus spiritus interpellat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Quid ergo fratres mei? Hoc dicturi sumus, quia spiritus gemit, ubi perfecta et aeterna beatitudo est: et cum Patre et Filio? Non ergo Spiritus sanctus in semetipso, apud semetipsum, in illa Trinitate, in illa beatitudine, in illa aeternitate substantiae gemit, sed in nobis gemit, quia gemere nos facit. Tract. 6, super *Evang. Joan.*, de cap. 1.
14. Non habent Spiritum sanctum, qui sunt extra Ecclesiam. Epist. 50.
15. Spiritus sanctus integer de integro, non praecedit unde procedit: sed tantus cum illo, quantus ex illo; nec minuit eum procedendo, nec auget herendo. Epist. 66.
16. Spiritus aliter adjuvat nondum inhabitans, aliter in habitans. Epist. 105.
17. Fides impetrat spiritum largiorem, diffundit spiritus charitatem. Epist. 144.
18. Dens, qui spiritus est, sic vivificat corpus, ut spiritaliter efficiat, absumentem omnem corruptionem. Epist. 146.
19. Ille peccat in Spiritum sanctum, qui usque in finem vite noluerit credere in Christum. De *fide et oper.*, cap. 16.

S. AUGUST.

79. Spiritus sanctus fuit semper, et est, et erit : neque incipit, neque desinit, sed semper Patri consubstantialiter familiaris. *Ibid.*
80. Spiritus sanctus vita natura vivens et vivendum vivificator est, lux de luce et lucis suppeditor, per se bonus et fons bonitatis, per se Dominus sui juris, Deus de Deo deificans, virtus omnipotens. *Ibid.*
81. Spiritus sanctus, spiritus absque materia, absque rege, absque senio, absque successore, absque fluxu, absque sorde, absque confusione. *Ibid.*
82. Spiritus sanctus, spiritus quem nemo interpretari potest, impervestigabilis est, imperscrutabilis est, impartibilis, incircumscribitus, indissolubilis, incommutabilis, incomprehensibilis. *Ibid.*
83. Spiritus sanctus non spiritus est ventorum, non spiritus angelicus, non spiritus corporalis, non spiritus aeris; sed Spiritus optex, Spiritus personam in Deitate habens, Spiritus sapientiæ, intellectus et exultationis. *Ibid.*
84. Spiritus sanctus, spiritus pacis et fidei, spiritus gratiæ et intelligentiæ, spiritus libertatis et mansuetudinis, spiritus salutis et illustrationis. *Ibid.*
85. Spiritus sanctus imaginis nostræ est reformatio, mentis perfectio, animæ instauratio. *Ibid.*
86. Spiritus sanctus auctor est fidei in Deum, spiritualis mentalium oculorum nostrorum sol, interni hominis nostri lumen, et lucifer in pectoris celo. *Ibid.*
87. Spiritus sanctus opulentia est filiorum Dei, æternorum honorum thesaurus, pignus æterni regni, primitiæ vite æternæ, et signaculum gratiæ baptismi. *Ibid.*
88. Spiritus sanctus cibus est diligentium Christum, quo nunquam satiantur, ipse potus est animarum filiorum Dei, ipse charitas eorum, qui sibi conjuncti sunt. *Ibid.*
89. Spiritus sanctus animarum est exultatio, cordis tripudium, ignis, fons rotulentus. *Ibid.*
90. Spiritus sanctus lugentium est consolatio, moestitudinis depositio, mentis regulæ, sapientiæ communicatio, præsentia inventio, præsentia illustratio. *Ibid.*
91. Spiritus sancto reges inunguntur, sacerdotes ordinantur, Prophetæ illustrantur, doctores declarantur, ecclesiæ sanctificantur, altaria fundantur, unguentum consecratur, aque purgantur, demones alligantur, morbi curantur. *Ibid.*
92. Spiritus vocatur sanctus, Dominus, vivificator, consolator et Paraclitus. *Ibid.*
93. Spiritus paraclitus, hoc est, inhortator : inhortatur semper ad bonum corda fidelium, inhor-
- tatur animam ut Deo se uniat, inhortatur mentem ut a malis desistat. *Ibid.*
94. Spiritus sanctus cor ad se attrahit, ineffabili et mentali charitate exhilarat, edulcat, calefacit, a terrenis transfert, et ad cœlestia vocat. *Ibid.*
95. Spiritus sanctus, Spiritus sanctus, Spiritus Dei, Spiritus Domini, Spiritus patris, Spiritus Filii, Spiritus Christi. Serm. *De adorando Spiritu.*
96. Quomodo poterimus allicere auxilium spiritus, eique persuadere, ut apud nos inanere velit? Per opera bona, et optimam vivendi rationem. Serm. *de Verb. Apost. : Habentes eundem Spiritum, etc.*
97. Spiritus sanctus in anima remissa et sequi permanere non sinit. Homil. 34 super *Epist. ad Hebr.*
98. Sicut araneorum stamina flatum ventii non suscipiunt, sic neque anima secularis, neque homo animalis gratiam poterit Spiritus sancti suscipere. *Ibid.*
99. Quandiu quis ignitus incedit, omnia superat, omnia excedit, omnia continent. *Ibid.*
100. Flamma fervoris insuperabilis res est, et importabile est cunctis rebus incendium Spiritus sancti. *Ibid.*
101. Fervor Spiritus sancti, tanquam ignis, omnia consumit. *Ibid.*
102. Spiritus sancti gratia nunquam parva est et vili, sed magna et mirabilis, et dantis munificentia digna. Homil. 1 ad *Popul. Antioch.*
103. Spiritus sanctus ignis est, ut incitamentum et fervorem gratiæ, et peccatorum assumptionem significet. Homil. 31 super *Joan.*
104. Nullum bonum dicitur per Spiritum sanctum non concipitur. Super *Prolog. Regule S. Bened.*, cap. 2.
105. Lux animarum nostrarum Spiritus sanctus est, sine quo nullum bonum, nec incipitur, nec terminatur. *Ibid.*
106. Quem Spiritus excitat, nemo ligare potest. *Ibid.*, cap. 2.
107. Sanctum semper opus inspira, ut cogitem; compelle ut faciam, suade ut diligam, confirma ut teneam, custodi ne perdam. In *Orat. de Corp. viti.*
108. Datur Spiritus sanctus in presenti, ut justificet impios, roboret debiles, innocentes repleat pietate, doceat ignaros, pugnantem adjuvet, custodiat patientes, erudiat dubios, intelligentes illuminet, amantes succedat. *De fasciulo amor.*, cap. 9.
109. Spiritus sanctus quemadmodum est potens in opere, in sermone efficac, in dilectione fervens : ita est in consolando promptus, et in exhortando intentus, et in se communicando munificus. *De perfect. gradib.*, cap. 5.

JOAN.
TEITZ.S. ISIDORUS
HISPAL.S. LAURENT.
JUSTIN.

- S. LEO I. 110. Spiritus sanctus inspirator est fidei, doctor scientiæ, fons dilectionis, signaculum castitatis, et totius est causa virtutis. Serm. *Pentec.*
- S. MACHAR. 111. Christianæ Religionis via est, ut ubi est Spiritus sanctus, ibi statim sequatur conflictus et persecutio. Homil. 15.
- S. PETRUS 112. Anima mortua est, quæ non gestat divinum Spiritum : Spiritus enim divinus est animæ vita. *Ibid.*, homil. 30.
- DAMIANUS. 113. Nisi quis gratia Spiritus sancti mereatur affari, licet conetur, licet ad tempus eniti videatur, nunquam tamen ad bona peragenda prorsus assurgere, nunquam Deo placiti operis valet fructus afferre. Serm. *21 de Spiritu sancto.*
114. Spiritus sanctus lumen mentibus ingerit, desiderium excitat, vires infundit : illustrat ut videamus, provocat ut volumus, roborat ut bona que volumus, implere valeamus. *Ibid.*
115. Sicut anima est vita corporis, ita et vita animæ Spiritus sanctus est : et sicut corpus, anima recedente, collabitur, ita et eadem anima, si spiritus vivificator abscesserit, necesse est ut moriatur. *Ibid.*
- S. PETR. 116. Recte in Spiritum sanctum delinquere dicuntur, qui suam militiam, Dei bonitatem superare putant, quibus placet malitia propter se. Lib. *2 Sentent.*, dist. 43.
- LOMBARD. 117. Deus inspirat, mens inspirationem capit, spiritus ex inspiratione accipitur. Lib. *4 legis Allegor.*
- WAG. 118. Sicut spiritus humanus vita est corporum, sic Spiritus sanctus vita est spirituum, ille vita est sensifcans, ille vita est sanctificans. Part. 1, lib. 6 de *Trinit.*, cap. 10.
- SENTENT. 119. Spiritus sanctus dicitur sine quo nullus spiritus, sanctus efficitur. *Ibid.*
- PHILO IUD. 120. Venite ad scholam Spiritus sancti, qua nulla utilior inveniri potest. Super *Psaln. xxxiii*, vers. 11.
- RICHARD. A 121. Spiritus sanctus est Dominus, etiamsi nolint iti qui adversus spiritum bellum gerunt. Super *I Paralip.*
- S. VICTOR. 122. Prope te est Deus, tecum est : sacer intra nos spiritus sedet, malorum honorumque nostrorum observator et custos. Epist. 41.
- ROBERTUS 123. Vide etiam tit. *Dilectio Dei*, sent. 14; *Eleemosyna*, sent. 81; *Gratia Dei*, sent. 107, 160; *Jejunium*, sent. 139; *Miratio*, sent. 31; *Peccatorum remissio*, sent. 36; *Perfectio*, sent. 90; *Penitentia*, sent. 49; *Psalms*, sent. 92; *Puritas*, sent. 32; *Signum*, sent. 19, 20; *Solitudo*, sent. 90; *Trinitas*, sent. 66.
- S. LAURENT. 124. Spiritus sanctus in presenti, ut justificet impios, roboret debiles, innocentes repleat pietate, doceat ignaros, pugnantem adjuvet, custodiat patientes, erudiat dubios, intelligentes illuminet, amantes succedat. *De fasciulo amor.*, cap. 9.
- SENTENTIE PAGANORUM.
- HUGO A S. 125. Spiritus sanctus in presenti, ut justificet impios, roboret debiles, innocentes repleat pietate, doceat ignaros, pugnantem adjuvet, custodiat patientes, erudiat dubios, intelligentes illuminet, amantes succedat. *De fasciulo amor.*, cap. 9.
- DEFINITIO. Stabilitas est mentis fixa, nulla locorum
- vel temporum varietate per diversa jactatus reventio. *De fractis. carnis et Spirit.*, cap. 14.
- STARE proprie loquendo significat quandam positionis differentiam, secundum quam aliquid disponitur, quasi in quadam immobilitate. 2, 2, quest. 183, art. 1.
- Divisio. Triplex est status, incipientium, proficientium, perfectorum. Super *Psaln.* xvii.
- SENTENTIE PATRUM.
1. Homo cordis nostri absconditus ex corporis statu, aut levior, aut jactantior, aut stupidiior, aut contra gravior, aut constantior, aut purior, aut maturior æstimatur. Lib. *1 Offic.*, cap. 18.
2. Hominis appellatio est dignus, qui non movetur a suæ mentis stabilitate propter ventum verborum. Serm. *1 Pentec.*
3. Tanto minus se quisque stabilem esse sentit, quanto minus hæret Deo, qui summe est. Epist. 56, ad *Dioscorum.*
4. Firmamentum stabilitatis in amicitia, est fides : nihil enim est stabile, quod infidum est. *De Amicitia*, cap. 24.
5. Omnia ibi stant, ubi nihil transit. Vis et in ibi stare et non transire? illic curte, id ipsum nemo habet ex se : corpus habet, non est id ipsum, quia non in se stat : anima humana nec loca stat, non est id ipsum. Ergo id ipsum nemo habet ex se, sed Dominus est qui vere est id ipsum. Super *Psaln. xxxi.*
6. Nemo tanta est firmitate suffultus, ut de stabilitate sua debeat esse securus. Serm. *2 Sabb. post Dom. Quinquag.*
7. Laxatis curis multabilium rerum, bona stabilitas et certa queramus. Epist. 113.
8. Monstruosa res est, ingens auctoritas, et nutans stabilitas. Lib. 2, de *Consid. ad Eugen. Papam.*
9. Impossibile est hominem in eodem statu permanere : sed aut pejor fit, aut melior. Doctrina 42.
10. Nemo potest immobilis stare, qui mobilia diligit. Lib. 8 *Moral.*, cap. 24.
11. Nemo est tam firmitate suffultus, ut de stabilitate debeat esse securus. In *Regula monachorum*, cap. 3, de *Casti.*
12. Sta, non ut proficias, sed ne deficias : sta permanens in eo quod copisti, non rediens ad id quod fuisti : sta ergo in timore. Lib. 1, *Miscellan.*, codic. 1, tit. 69.
13. Firma animam tuam proposito, exerce virtute, cautela muni.
14. Firma, ut cedere nolit tentationi ; exerce, ut resistere possit : muni, ut ubi non potest vincere, sciat declinare. *Ibid.*
15. Tres status Ecclesiæ : status penitentium, HUGO CARD.

VICTORE.

S. THOMAS
AQUINAS.

HUGO CARD.

S. AMBROS.

S. ANTONIUS
DE PADUA.

S. AUGUST.

S. BERNARD.

S. DOROTE.

S. GREGOR.
MAGNUS.

S. HIERON.

HUGO A S.
VICTORE.

